

Sayı: 27921128-010.07.02 -E.1926
Konu: İşletme Değerlendirme Raporu (İDR)

19-02-2020

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

İşletmelerin mevcut durumlarını, sektörünün gelişimini, sektör içerisinde konumlarını görebilmeleri ve ekonomik faaliyetlerinin yürütülmesinde alacakları kararlarına yardımcı olması amacı ile İşletme Değerlendirme Raporu (İDR) e-devlet üzerinden işletmelerin erişimine açılmıştır.

İşletme Değerlendirme Raporu (İDR) “İşletme Künye Bilgileri”, “Genel Sıralama”, “İnsan Kaynakları”, “Ar-Ge, Yenilik, Markalaşma”, “Verimlilik”, “İhracat”, ve “Finansman” olmak üzere yedi bölümden oluşmaktadır. Söz konusu rapor, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türk Patent ve Marka Kurumu, Ticaret Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığı’ndan işletmelere ait idari kayıtlar esas alınarak oluşturulmuştur.

İşletme Değerlendirme Raporu, işletmelerin mevcut durumuna yönelik son 5 yıllık işletme performansı, Türkiye geneli ve İBBS Düzey 1’e göre NACE Rev 2- 6’lı kırılımda sektör ortalamaları, Türkiye geneli ve İBBS Düzey 1’e göre net satışlar, aktif büyüklük ve çalışan sayısı kriterlerinde sıralama, ihracat yapan ve yapmayan işletmeler için hedef pazarlar ve pazar payı hakkında bilgiye ve işletmenin kendisini ifade edebileceği ve iş ilişkilerinde kullanabilecekleri analizlerin yer aldığı temel bir doküman niteliğindedir.

Bir örneği EK-1’de sunulan raporun, metaveri dokümanı EK-2’de yer almakta olup, her iki dokümana da <https://www.kosgeb.gov.tr/> üzerinden ulaşılabilmektedir.

Söz konusu rapor hakkında üyelerinizin bilgilendirilmesi hususunda gereğini rica eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Prof. Dr. Cevahir UZKURT
Başkan

EK:
EK-1 İDR
EK-2 META VERİ

Adres: Hacı Bayram Mahallesi İstanbul
Caddesi No:32 Altındağ/Ankara

Tel:

Faks:

Çağrı Merkezi: 444 1 567

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

E-Posta:

Elektronik ağ:

Özgür Bülent KESKİN(KOBİ Uzmanı)

ozgur.keskin@kosgeb.gov.tr

www.kosgeb.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu’na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir. Evrak teyidi <http://ebelge.kosgeb.gov.tr> adresinden 3dcf2329-d7ec-4184-8404-1b84250e9069 kodu ile veya aşağıdaki karekod okutularak yapılabilir.

KOSGEB İŞLETME DEĞERLENDİRME RAPORU

META VERİ DOKÜMANI

V.1. (25/09/2019)

İşletme Değerlendirme Raporu

İşletme değerlendirme raporu; çeşitli kurum ve kuruluşların idari kayıtlarından elde edilen verilerin işlenerek bir veri tabanında toplanması ve belirlenen algoritmalar çerçevesinde değerlendirilmesi ile elde edilen bir dokümandır.

İdari kayıtlar doğrudan ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edildiğinden verilerin doğruluğundan ve güncelliğinden KOSGEB sorumlu değildir.

Dayanak

İşletme değerlendirme raporu, 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanunu'nun 12. Maddesinin 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"nin 227inci maddesinin 1inci maddesinin "g" bendine¹ ve 234 üncü Maddesinin 1 inci Fıkrasının "t" bendine² dayanarak hazırlanmıştır.

Amaç

Günümüzde veri yönetimi artık sadece teknik bir konu olarak değerlendirilmemektedir. Veri, artık kurumların önemli bir varlığı olarak kabul edilmekte ve hedef kitleye dönük sunulacak birçok hizmette de yapılacak analizin ana girdisini oluşturmaktadır. Dijitalleşme ile birlikte kamunun idari kayıt adı altında aldığı verilerin vatandaş lehine kullanılması vizyonu gereğince, konunun ilerlemekte olduğu noktayı gören KOSGEB, bilgiye en çok ihtiyaç duyan ekonomik birim olan KOBİ'ler için bu çalışmayı başlatmıştır.

---

¹ g) İşletmelerin yatırım, üretim, yönetim ve planlama konularında bilgi ve beceri yönünden güçlenmelerini ve gelişmelerini sağlamak.

² t) KOBİ ve girişimcilere yönelik belirlenen destek politikalarının tasarım süreçlerinde faydalanılmak ve sunulan hizmetlerin hızlı, kaliteli, basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden işletme ve girişimcilere ait bu hususlara ilişkin her türlü bilgi ve veriyi almak ve analiz etmek.

İşletme değerlendirme raporu ile KOBİ'lerin kendini ifade edecekleri bilgiyi, kurum ve kuruluşların idari kayıt verilerini kullanarak onlar adına üretmek ve durumlarının farkına vararak ekonomik faaliyetlerinin yürütülmesinde alacakları kararlara yardımcı olmak amaçlanmaktadır. İşletme hazırlanan bu rapor sayesinde finansman, teknoloji, ihracat, verimlilik ve insan kaynakları ile ilgili mevcut durumunu değerlendirecek sektörünün gelişimi ve sektör içerisinde konumunu görebilecektir.

Bunun yanısıra veri paylaşımına ilişkin olarak ilgili paydaşlarla geri bildirim ve koordinasyon mekanizması kurularak, kamu kurum ve kuruluşlarının idari kayıtlarındaki verilerinin ortak standartlarda tutulması konusuna dikkat çekilmesine ve karşılıklı etkileşimle bilinç ve farkındalık düzeyini yükselterek ulusal bilgi üretimine bir nebze destek verilebileceği öngörülmektedir.

Tanım ve Kısaltmalar

STB	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
GİB	Gelir İdaresi Başkanlığı
TB	Ticaret Bakanlığı
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TÜRK PATENT	Türk Patent ve Marka Kurumu
NACE	Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
İBBS	İstatistiksel Bölge Birimleri Sınıflaması

Sınıflamalar

Sektör: İşletme Değerlendirme Raporu kapsamında Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (EUROSTAT)'ın norm ve standartları kullanılmıştır. Sektörel hesaplamalarda NACE Rev.2-Altılı Ekonomik Faaliyet Sınıflaması esas alınmıştır. İşletmenin ana faaliyet kodunun tespitinde GİB tarafından tutulan son yıl bilgisi kullanılmıştır.

İmalat sektörüne faaliyet gösteren işletmeler için, OECD tarafından yapılan, NACE kodlarına göre teknoloji düzeyi gruplamasıdır. Buna göre imalat sanayi sektörleri düşük, orta-düşük, orta yüksek ve yüksek olarak sınıflandırılmıştır. İmalat sanayi dışındaki sektörler "Diğer" etiketi ile gösterilmiştir.

Bölge: Sektörlere ilişkin ortalamalarda TÜİK tarafından yapılan İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-1 kullanılmıştır. Buna göre;

Kod	Bölge Adı	İller
TR1	İstanbul	İstanbul
TR2	Batı Marmara	Balikesir, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ
TR3	Ege	Afyonkarahisar, Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak
TR4	Doğu Marmara	Bilecik, Bolu, Bursa, Düzce, Eskişehir, Kocaeli, Sakarya, Yalova
TR5	Batı Anadolu	Ankara, Karaman, Konya
TR6	Akdeniz	Adana, Antalya, Burdur, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Mersin, Osmaniye
TR7	Orta Anadolu	Aksaray, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Sivas, Yozgat
TR8	Batı Karadeniz	Amasya, Bartın, Çankırı, Çorum, Karabük, Kastamonu, Samsun, Sinop, Tokat, Zonguldak
TR9	Doğu Karadeniz	Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon
TR10	Kuzeydoğu Anadolu	Ağrı, Ardahan, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Iğdır, Kars
TR11	Ortadoğu Anadolu	Bingöl, Bitlis, Elazığ, Hakkâri, Malatya, Muş, Tunceli, Van
TR12	Güneydoğu Anadolu	Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak

Hedef Kitle ve Coğrafi Sınır

Ülke sınırları içinde faaliyet gösteren en son onaylı mali yıla ait Bilanço veya Basit usulde defter bilgisi bulunan gerçek veya tüzel kişi işletmeleridir.

Veri Kaynakları

Çalışmada, kurum ve kuruluşların ilgili mevzuatları kapsamında tutmuş oldukları idari kayıt verileri kullanılmaktadır. Hâliyle işletme, durumunu, verinin sahibi kurum/kuruluş tarafından tutulan kayıtlar üzerinden hiçbir yorum yapılmadan görmektedir.

Kurum ve kuruluşlardan alınan verilerin rapor kapsamında kullanılacak hale getirilmesi için temizlenmesi, anlamlandırılması ve birleştirilmesi ile ilgili işlemler yapılmaktadır.

Rapor için kullanılan temel veri kaynakları kurum ve kuruluşlarla veri paylaşımına ilişkin yapılan protokollerle oluşturulmuş servislerdir. Aşağıdaki tabloda kurumlardan alınan bilgiler yer almaktadır.

Veri Kaynakları	
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	❖ Yıllık İşletme Cetveli
Ticaret Bakanlığı	❖ Gümrük Beyannamesi
Gelir İdaresi Başkanlığı	❖ Merkez ve Vergi Dairesi Bilgisi ❖ Doğum Tarihi Bilgisi ❖ Defter Bilgisi ❖ Sektör Bilgisi ❖ Kurumlar Vergisi Beyanname eki Bilanço/Gelir Tablosu ve Hesap Özeti Defter bilgisi
Sosyal Güvenlik Kurumu	❖ 4 A yıllık prim gün sayısı
Patent Marka Kurumu	❖ Marka tescil ❖ Patent ❖ Faydalı Model

Hesaplama Kuralları

Rapor yedi bölümden oluşmaktadır: (i) İşletme Künye Bilgileri, (ii) Genel Sıralama, (iii) İnsan Kaynakları, (iv) Ar-Ge, Yenilik, Markalaşma, (v) Verimlilik, (vi) İhracat, (vii) Finansman.

Her bir başlıkta kurum ve kuruluşlar ile yapılan protokoller kapsamında alınan idari kayıt verileri kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar herhangi bir yoruma yer verilmeden yansıtılmıştır.

Rapor kapsamında kullanılacak verilerin web servislerden çekilmesi akabinde yapılan ayıklama ve birleştirme işlemlerinde verisi olmayan yani “BOŞ” gelen alanlar analize dâhil edilmemiştir.

KOBİ’lerin çok geniş bir kitle olması ve idari kayıt verilerindeki çeşitlilik sebebiyle rapor bilanço ve basit usulde defter tutan işletmeler için oluşturulacak olup raporun içeriği de bu ayrıma göre “Genel Sıralama” ve “Finansman” bölümlerinde farklılık arz etmektedir.

İşletmenin verileri, her bir başlık kapsamında sektör ve İstatistiki Bölge Sınıflaması Düzey-1 ortalamaları ile karşılaştırmalı olarak grafiklerde gösterilmiştir.

Sektör ortalamaları, işletme verilerinin uç değerleri çeyrek genişliği (kartil) yöntemi kullanılarak ayıklanmasıyla hesaplanmıştır. Sektör ortalaması hesaplamaları, Türkiye geneli ve İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırılması Düzey-1 seviyesinde yapılmıştır.

Finansman başlığında; bilanço ve gelir tabloları verileri üzerinden dikey analiz, oran analizi ve eğilim yüzdeleri (trend) analizi yapılmıştır. Bilanço ve gelir tablosuna sahip olmayan ancak işletme hesap özetine sahip işletmeler için de oran analizleri yapılmıştır.

Finansman bölümünde büyüme-küçülme göstergeleri başlığında yapılan trend analizlerinde baz alınan yıl ve zaman eğrisinin herhangi bir yılında verinin sıfır veya negatif olması durumunda hesaplama yapılmamıştır.

Sektörde faaliyet gösteren işletme sayısının 6 ve aşağısında olması durumunda, işletmenin mahremiyetinin korunması amacıyla sektör ortalamalarına ilişkin hesaplamalar dokümana yansıtılmamıştır.

Raporun genel sıralama bölümünde yer alan net satışlar, aktif toplam büyüklüğü ve çalışan prim gün sayısı sıralamalarında toplam işletme sayısının 6 ve aşağısında olması durumunda, işletmenin veri mahremiyetinin korunması amacıyla ilgili grafikler oluşturulmayacaktır.

Rapor kapsamında yapılan zaman analizleri, işletmenin son onaylanmış mali yılı dahil olmak üzere beş yıllık veriler kullanılarak yapılmıştır.

Finansman bölümünde yer alan varlıkların etkin kullanımı başlığında beş yıllık gösterimi sağlayabilmek için hesaplamalarda altı yıllık veri kullanılmıştır.

Raporun işletmenin künye bilgileri bölümünde yer alan sektör tablosunda imalat sektörüne ilişkin OECD tarafından yapılan teknoloji düzeyi sınıflaması kullanılmıştır. Buna göre sektörler; düşük, orta-düşük, orta yüksek ve yüksek olarak belirtilmiş olup imalat sanayi dışındakiler ise diğer etiketi ile gösterilmiştir.

Raporun insan kaynakları bölümünde yer alan işletmenin personel yapısının gösterimine ilişkin grafikte, işletmenin bir veya birden fazla şubesinin olması durumunda güncel yıllık işletme cetveli ile bildirilen merkez ve şube/şubelerindeki çalışan sayıları toplanarak hesaplama yapılmıştır.

Raporun verimlilik başlığında işletmenin kapasite kullanım oranının hesaplanmasında sanayi sicil belgesi esas alınmıştır. İşletmenin tek bir işyeri bulunması durumunda yıllık işletme cetvelinde yer alan oran esas alınmış iken, işletmenin birden fazla işyerinin bulunması durumunda ilgili yıllık işletme cetvellerindeki cirolarına göre ağırlıklandırma yapılarak ortalama kapasite kullanım oranı hesaplanmıştır.

Raporun ihracat başlığındaki sektör ortalamaları, sektörde ihracat yapan işletmelere ilişkin veriler üzerinden hesaplanmıştır.

Raporun genel sıralamalar başlığındaki toplam işletme sayısı o değişkene ilişkin verisi olan işletmeler dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Rapora ilişkin değişken başlıkları ve hesaplama kuralları ekteki dokümanda yer almaktadır.

Kısıtlar ve Kabuller

1. Sektör ortalamalarının hesaplamasında, karşılaştırmanın daha doğru olabilmesi için işletmenin içinde bulunduğu NACE Rev.2-Altılı Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kullanılmıştır. Birden fazla sektörde faaliyet gösteren işletmenin, sektör ile karşılaştırılması amacıyla işletmenin ana sektörünün tespit edilmesi gerekmiştir. Bu kapsamda GİB tarafından kabul edilen ve ilk sırada yer alan kod işletmenin ana faaliyeti kabul edilmiştir.
2. Çok yıllık veri ile çalışıldığından, işletme ve sektör karşılaştırmalarında, işletmenin GİB tarafından kayda alınan son yıl faaliyet gösterdiği sektör bilgisi kullanılmıştır.
3. Finansman bölümünde, işletmenin verisine göre üç, dört veya beş yıllık olarak trend analizleri yapılmıştır.
4. İşletmenin ilgili yılda hem basit usulde hem de bilanço usulünde defter verisi bulunuyor ise, İşletme Değerlendirme Raporu bilanço usulüne göre tutulan defter verisine göre oluşturulmuştur.
5. İşletmenin aynı yıl içinde birden fazla bilançosu veya hesap özeti var ise aynı türdeki kalemler kendi içinde toplanmıştır.
6. İşletme künye bilgisi başlığında yer alan; İşletme Ünvanı, Vergi Numarası, Bulunduğu İl, Bulunduğu Bölge, İşyerleri, İşe Başlama Tarihi, Defter Türü ve Sektör bilgileri GİB'den alınmaktadır.

Rapor yayınlama zamanı

Rapor 1 yıllık periyotta, işletmenin e-devlet üzerinden talep etmesi durumunda oluşturulacaktır.

NOT: Rapora ilişkin görüş ve önerileriniz için idr@kosgeb.gov.tr adresine e-posta gönderebilirsiniz.

DEĞİŞKEN BAŞLIKLARI VE HESAPLAMA KURALLARI

Rapordaki sıralamalar

Bölüm 2 ve 6'da yer alan sıra numaraları belirlenirken aynı değere sahip işletmelere aynı sıra numarası verilmekte, bir sonraki numara daha üst değere sahip işletme sayısına göre belirlenmektedir. Örneğin, en yüksek değere sahip iki işletme olması durumunda ilk dört işletmenin sıra numaraları 1, 1, 3, 4 olacak şekilde sıralanmıştır.

Bölüm 3: İnsan Kaynakları

Yıllar bazında Prim Gün Sayısı = 4A prim gün sayısı

Bölüm 5: Verimlilik

İşgücü Verimliliği = (Net Satış Hasılatı) / (4A prim gün sayısı)

Yatırım Verimliliği = (Net Satış Hasılatı) / (Maddi Duran Varlıklar)

Bölüm 6: İhracat

Yurt Dışı Satışların Toplam Satışlar İçinde Oranı = (Yurtdışı Satışlar) / (Brüt Satışlar)

Bölüm 7: Finansman

Bilanço Usulüne Göre Defter Tutanlar İçin Formüller:

A. Borç Ödeme Oranları

Net Çalışma Sermayesi = Dönen Varlıklar - Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

Cari Oran = (Dönen Varlıklar) / (Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar)

- Oranın gelişmekte olan ülkelerde 1,5 olması yeterli görülür.

Likidite Oranı (Asit Test) = (Dönen Varlıklar - Stoklar) / (Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar)

- Oranın 1 olması yeterli görülür.

Nakit Oran = (Dönen Varlıklar - Stoklar - Ticari Alacaklar) / (Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar)

- Oranın 0.20'nin altında olması yeterlidir.

B. Varlıkların Etkin Kullanımı

Alacakların Tahsil Süresi = 365 / (Net Satışlar / Ortalama Ticari Alacaklar)

- Ortalama Ticari Alacaklar = [Son onaylanmış mali yıla ait Ticari Alacaklar (2018) + Bir önceki yıla ait Ticari Alacaklar (2017)] / 2

Stokların Devir Süresi = 365 / (Net Satışlar / Ortalama Stoklar)

- Ortalama Stoklar = [Son onaylanmış mali yıla ait Stoklar (2018) + Bir önceki yıla ait Stoklar (2017)] / 2

- Nakde Dönüşüm Süresi = Alacakların Tahsil Süresi + Stok Devir Süresi

Ticari Borç Ödeme Süresi = 365 / (Satışların Maliyeti / Ortalama Ticari Borçlar)

- Ortalama Ticari Borçlar = [Son onaylanmış mali yıla ait Ticari Borçlar (2018) + Bir önceki yıla ait Ticari Borçlar (2017)] / 2

- İşletme Sermayesi Gün Sayısı = Nakde Dönüşüm Süresi - Ticari Borç Ödeme süresi

C. Varlıklarını Hangi Kaynakla Finanse Ettiği

Kaldıraç Oranı = (Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar + Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar) / (Aktif Toplamı)

Ç. Varlık – Kaynak Yapısı

Dönen Varlıkların Aktif Toplam İçindeki Payı = (Dönen Varlıklar) / (Aktif Toplamı)

Duran Varlıkların Aktif Toplam İçindeki Payı = (Duran Varlıklar) / (Aktif Toplamı)

Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Pasif Toplam İçindeki Payı = (Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar) / (Pasif Toplamı)

Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Pasif Toplam İçindeki Payı = (Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar) / (Pasif Toplamı)

Özkaynakların Pasif Toplam İçindeki Payı = Özkaynaklar / (Pasif Toplamı)

D. Kârlılık Göstergeleri

$$\text{Satışların Kârlılığı} = (\text{Dönem Net Karı veya Zararı}) / (\text{Net Satışlar})$$

$$\text{Faaliyetin Kârlılığı} = (\text{Faaliyet Kârı Veya Zararı}) / (\text{Net Satışlar})$$

$$\text{Özkaynakların Kârlılığı} = (\text{Dönem Net Karı veya Zararı}) / \text{Özkaynaklar}$$

E. Büyüme Göstergeleri

Aşağıdaki başlıklarda, başlangıç yılı 100 birim baz kabul edilmiştir. Başlangıç yılına göre yıllara sari değişim hesaplanmıştır.

- Ticari Alacaklar – Net Satışlar
- Ticari Alacaklar – Ticari Borçlar
- Dönen Varlıklar – Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
- Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar – Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar
- Stoklar – Net Satışlar
- Net Satışlar – Satışların Maliyeti
- Net Satışlar – Finansman Giderleri

Basit Usulde Defter Tutanlar İçin Formüller:

$$\text{Gelirler} = \text{Dönem İçi Hasılat} + \text{Diğer Gelirler} + \text{Dönem Sonu Emtia}$$

$$\text{Giderler} = \text{Dönem Başı Emtia} + \text{Dönem İçi Emtia} + \text{Giderler}$$

$$\text{Kâr \& Zarar} = \text{Gelirler} - \text{Giderler}$$

$$\text{➤ Kar} = \text{Gelirler} - \text{Giderler} > 0$$

$$\text{➤ Zarar} = \text{Gelirler} - \text{Giderler} < 0$$

$$\text{Net Satış Hasılatı} = \text{Dönem İçi Hasılat} + \text{Diğer Gelirler}$$

$$\text{Mali Büyüklük} = \text{Dönem Sonu Emtia}$$

$$\text{Satışların Maliyeti} = \text{Dönem Başı Emtia} + \text{Dönem İçi Emtia} - \text{Dönem Sonu Emtia}$$

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ
BAKANLIĞI

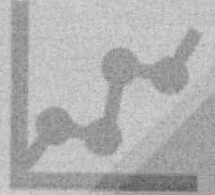

KOSGEB İŞLETME DEĞERLENDİRME RAPORU

ÖRNEK XYZ ANONİM ŞİRKETİ

Rapor Tarihi: 06.09.2019

ÖRNEK XYZ

ÖNSÖZ

KOBİ'lerin, rekabet güçlerini arttırmak, pazara ilişkin öngörülerini geliştirmek ve stratejik kararlarını etkin bir şekilde uygulamak için iş deneyimlerini sürekli olarak incelemeleri ve değişikliklere hazırlıklı olmaları gerekmektedir. Bunun için de gerekli verilerin toplanarak analiz edilmesi önem arz etmektedir. KOSGEB, bu doğrultuda kurum ve kuruluşlardan mevzuatları dâhilinde alınan verileri işleyerek, KOBİ'nin kendisini değerlendirebileceği "**İŞLETME DEĞERLENDİRME RAPORU**" adı altında bir rapor düzenlemiştir.

Bu rapor, e-Devlet üzerinden tüm KOBİ'lerimizin kolaylıkla erişebileceği şekilde tasarlanmıştır. Raporda, 6'lı Nace sınıflamasına göre sektör ortalamaları hesaplanmış ve bu sayede KOBİ'nin kendisini sektöründe, Türkiye genelinde ve İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 1'de karşılaştırabilmesine yönelik imkân sağlanmıştır.

Bu verilerin temininde iş birliği sağlayan kurum ve kuruluşlara, emeği geçen herkese teşekkür eder, İşletme Değerlendirme Raporu'nun KOBİ'lerimize ve ülkemize faydalı olmasını temenni ederim.

Prof. Dr. Cevahir UZKURT

KOSGEB Başkanı

RAPOR İÇERİĞİ

Rapor Hakkında

Ekonominin temelini oluşturan ve Dünya'nın her ülkesinde olduğu gibi ülkemiz ekonomisinde de son derece önemli bir konuma sahip olan KOBİ'lerin büyük bir kısmının mikro veya küçük ölçekte olduğu, yeterince kurumsallaşmadıkları, başta finansman ve kalifiye eleman eksikliği olmak üzere birçok sorunları olduğu kabul görmüş bir gerçektir. KOBİ'lere yönelik olarak sahada gözlemlenen, bu sorunlara eşlik eden daha yapısal bir problem olan KOBİ'nin mevcut konumunu belirleyememesi ve kendini ifade edecek yeterli bilgiyi sunamamasıdır.

İşte buradan yola çıkarak KOSGEB, işletmelere ait kurum ve kuruluşların mevzuatları kapsamında tutmuş oldukları idari kayıtlar üzerinden işletmelerin mevcut durumlarını yorum katılmaksızın ortaya koymak ve kendilerini ifade edebilecekleri bir bilgi dokümanı oluşturmak amacıyla "İşletme Değerlendirme Raporu"nu hazırlamıştır.

Bu rapor işletme özelinde yazılım marifetiyle oluşturulmakta ve e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmaktadır. Raporun sağ üst köşesinde yer alan karakter dizisi doğrulama kodu olup sistem tarafından rapora özel olarak oluşturulmaktadır. Söz konusu raporun doğrulaması bu kod kullanılarak e-Devlet Kapısı üzerinden yapılabilir.

Rapor, işletmenin durumunu; Türkiye genelinde ve İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 1'e göre sektöründe karşılaştırmasına olanak sağlamaktadır. Rapor, işletmelerin sektördeki yerlerine göre plan, program yapmasına imkân sağladığı gibi, yapılan planlara istinaden bir önceki yıla göre gelişimini takip edebilmesine ve kaynaklarını da verimli yönetebilmesine yardımcı olabilecektir.

Bilgi amaçlı olarak hazırlanan bu rapor resmi evrak niteliğinde değildir. Kurum ve kuruluşlardan web servisler yoluyla temin edilen idari kayıtların doğruluğundan, güncelliğinden ve gerçekliğinden KOSGEB sorumlu değildir. Raporunda yer alan her bir grafik ve tablonun sağ üst köşesinde verinin hangi kurumdan alındığına ilişkin kısaltmalar yer almaktadır. Raporunda KOSGEB tarafından herhangi bir yorum yapılmamıştır.

Rapor, çeşitli kurum ve kuruluşlardan temin edilen verilerden oluştuğundan, verilerin çeşitliliği ve kurumların yaklaşım farklılıkları, tarafımızca verilerin birleştirilmesi esnasında bazı kabulleri yapmamızı zorunlu kılmıştır. Buna göre rapor incelenirken aşağıdaki hususlar göz önüne alınmalıdır:

- İşletmelerin ilgili kurum ve kuruluşlara yaptıkları beyanlar doğru kabul edilmiştir.
- Sektör analizleri, faaliyet sınıflaması olan NACE Rev2 altılı kod esas alınarak yapılmıştır. Sektör ortalamaları; 2018 yılı Ocak ayı itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığı kayıtlarına göre faal olan yaklaşık 3,5 Milyon işletmenin kurum ve kuruluşlardan alınan verileri üzerinden hesaplanmış ve uç değerler çeyrek genişliği (kartil) yöntemi kullanılarak hesaplama dâhil edilmemiştir.
- İşletmelerin kurum ve kuruluşlar nezdinde verisi yok ise sektör ortalamalarına dâhil edilmemiş ve ayrıca raporun ilgili alanlarında grafikler oluşturulmamıştır. Örneğin, sektörel ihracat ortalamaları hesaplanırken, yalnızca ihracat yapan işletmelerin verileri dikkate alınmıştır.
- İşletmenin ana faaliyet bilgisi Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan alınmıştır. Birden fazla sektörde faaliyet gösteren işletmeler için Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan alınan sektör bilgisinin ilk beşi raporda gösterilmiştir.
- Sektörde faaliyet gösteren işletme sayısının 6 ve aşığı olmasında, işletmelerin mahremiyetinin korunması amacıyla sektör ortalamalarına ilişkin hesaplamalar dokümana yansıtılmamıştır.
- Rapor, işletmenin en son yıldaki faaliyet gösterdiği sektör ve vergilendirmeye esas defter türü bilgisi esas alınarak oluşturulmuştur.
- İşletmelerin birden fazla iş yerine ilişkin kapasite kullanım oranına sahip olması durumunda, hesaplamalar ciro değerleri ile ağırlıklandırma yapmak suretiyle gerçekleştirilmiştir.
- Raporun genel sıralamalar başlığındaki toplam işletme sayısı o değışkene ilişkin verisi olan işletmeler dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Rapora ilişkin görüş ve önerileriniz için idr@kosgeb.gov.tr adresine e-posta gönderebilirsiniz.

RAPOR İÇERİĞİ

Bölümler

İşletme Künye Bilgileri	3
Genel Sıralama	4
İnsan Kaynakları	5
Ar-Ge, Yenilik ve Markalaşma	6
Verimlilik	8
İhracat	9
Finansman	12

Kısaltmalar

GİB	Gelir İdaresi Başkanlığı	TB	Ticaret Bakanlığı
STB	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	TÜRK PATENT	Türk Patent ve Marka Kurumu
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu	İBBS	İstatistiksel Bölge Birimleri Sınıflaması
GTIP	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu		

1.İŞLETME KÜNYE BİLGİLERİ

İşletme Ünvanı	ÖRNEK XYZ ANONİM ŞİRKETİ			
Vergi Numarası	0123456789			
Bulunduğu İl	Ankara			
Bulunduğu Bölge - İBBS1	TR5 - Batı Anadolu			
İşe Başlama Tarihi	01.01.2000			
Defter Türü	Bilanço			
İşyerleri	Merkez Ankara			
	Şubeler Ankara (1)			
Sektör	Sektör Adı	Nace Kodu	Teknoloji Düzeyi	Faaliyet Sınıflandırması
Ana Faaliyet	NACE Rev. 2 alt sınıf adı	00.00.00	Orta- Yüksek Teknoloji	Sanayi

2.GENEL SIRALAMA

Net Satışlar*

GİB, 2018

TR Sıralama 25 / 220

İşletme, net satışlara göre, Türkiye genelinde sektörde yer alan 220 işletme içinde 25. sıradadır.

TR5 - Batı Anadolu Sıralama 12 / 95

İşletme, net satışlara göre, TR5 - Batı Anadolu bölgesinde sektörde yer alan 95 işletme içinde 12. sıradadır.

Çalışan Prim Gün Sayısı (4A)

SGK, 2018

TR Sıralama 10 / 225

İşletme, çalışan prim gün sayısına göre, Türkiye genelinde sektörde yer alan 225 işletme içinde 10. sıradadır.

TR5 - Batı Anadolu Sıralama 5 / 95

İşletme, çalışan prim gün sayısına göre TR5 - Batı Anadolu bölgesinde sektörde yer alan 95 işletme içinde 5. sıradadır.

Aktif Büyüklük*

GİB, 2018

TR Sıralama 6 / 220

İşletme, aktif büyüklüğüne göre Türkiye genelinde sektörde yer alan 220 işletme içinde 6. sıradadır.

TR5 - Batı Anadolu Sıralama 3 / 95

İşletme, aktif büyüklüğüne göre, TR5 - Batı Anadolu bölgesinde sektörde yer alan 95 işletme içinde 3. sıradadır.

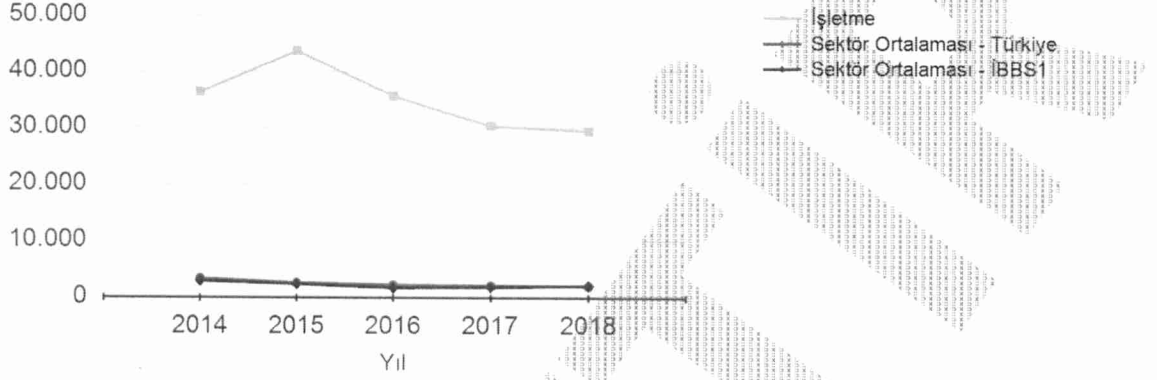
* Sıralama yapılırken 2018 yılında bilanço usulüne göre defter tutan işletmeler dikkate alınmıştır.

3.İNSAN KAYNAKLARI

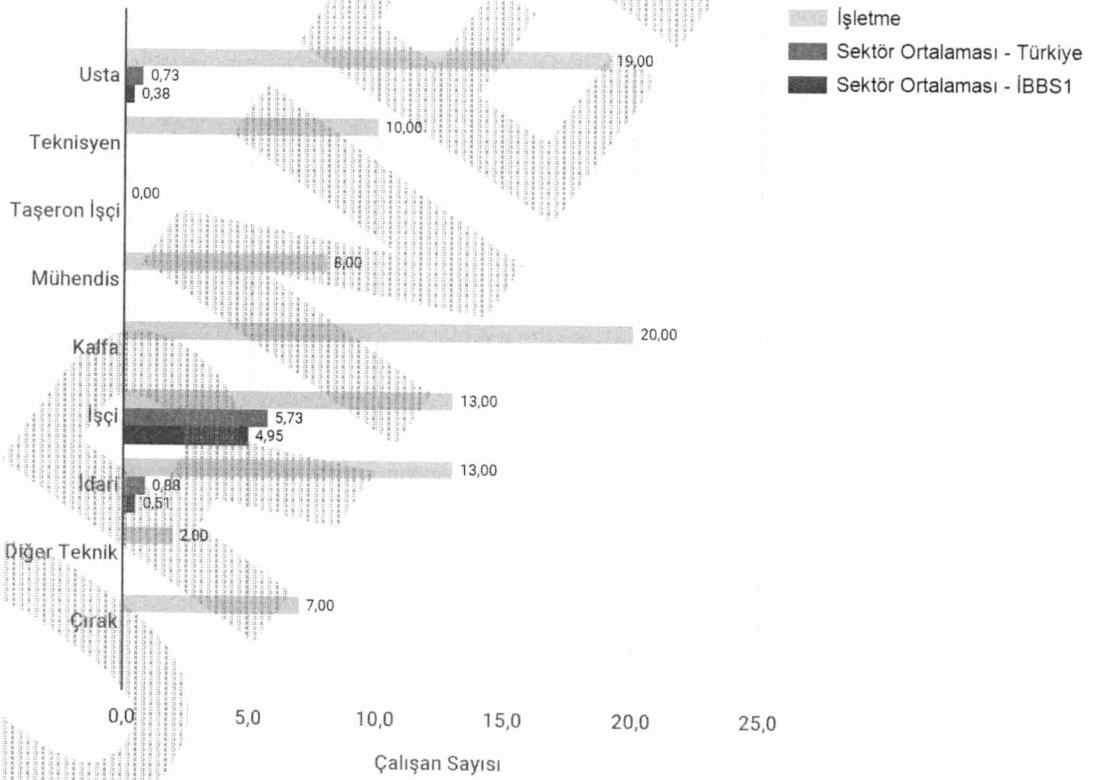
Yıllar Bazında Prim Gün Sayısı (4A)

SGK

Yıllık İşletme Cetveli Çalışan Sayısı

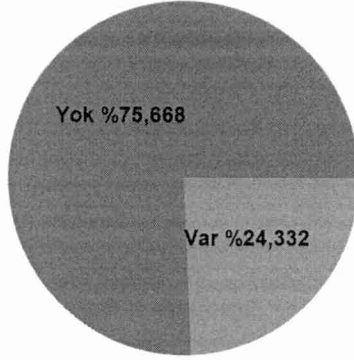
STB, 2018

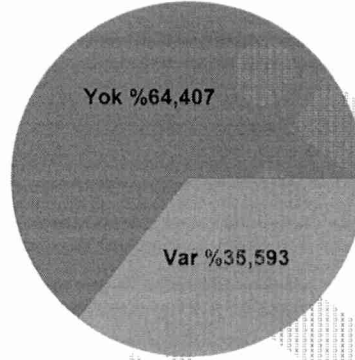
4.ARGE, YENİLİK VE MARKALAŞMA

Marka Tescil Durumu Dağılımı

Türk Patent

Türkiye

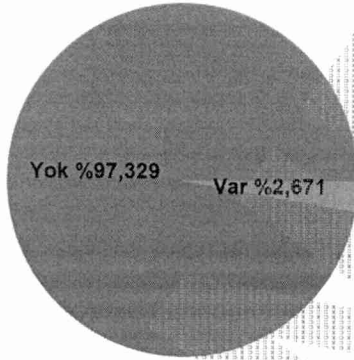
TR5 - Batı Anadolu

İşletme, 2014-2018 yılları itibariyle sektöründe marka tescili yapan işletmeler arasındadır.

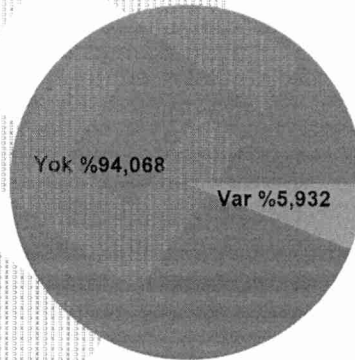
2014-2018 yılları itibariyle sektörünüzde marka tescili bulunan işletmelerin oranı: Türkiye genelinde %24,332; TR5 - Batı Anadolu bölgesinde %35,593

Patent Durumu Dağılımı

Türk Patent

Türkiye

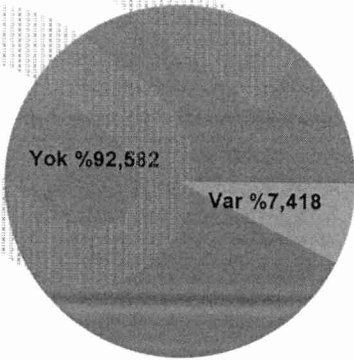
TR5 - Batı Anadolu

İşletme, 2014-2018 yılları itibariyle sektöründe patenti bulunan işletmeler arasındadır.

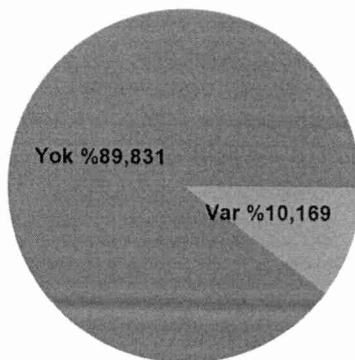
2014-2018 yılları itibariyle sektörünüzde patenti bulunan işletmelerin oranı: Türkiye genelinde %2,671; TR5 - Batı Anadolu bölgesinde %5,932

Faydalı Model Durumu Dağılımı

Türk Patent

Türkiye

TR5 - Batı Anadolu

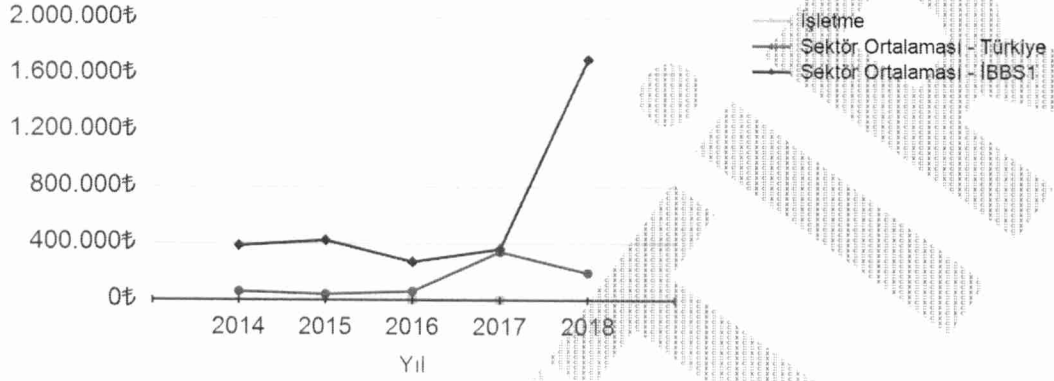
İşletme, 2014-2018 yılları itibariyle sektöründe faydalı modeli bulunan işletmeler arasındadır.

2014-2018 yılları itibariyle sektörünüzde faydalı modeli bulunan işletmelerin oranı: Türkiye genelinde %7,418; TR5 - Batı Anadolu bölgesinde %10,169

4. ARGE, YENİLİK VE MARKALAŞMA

Bilanço Usulü Defter Tutan İşletmelerde Ar-Ge Harcamaları

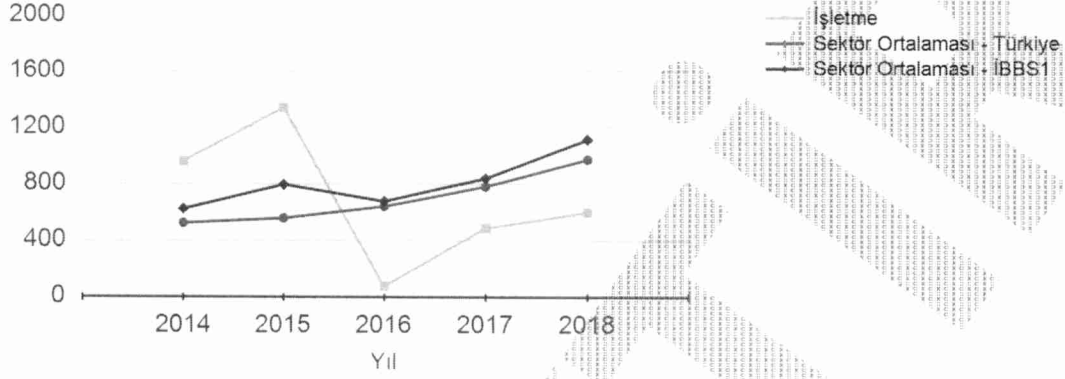
GİB

5. VERİMLİLİK

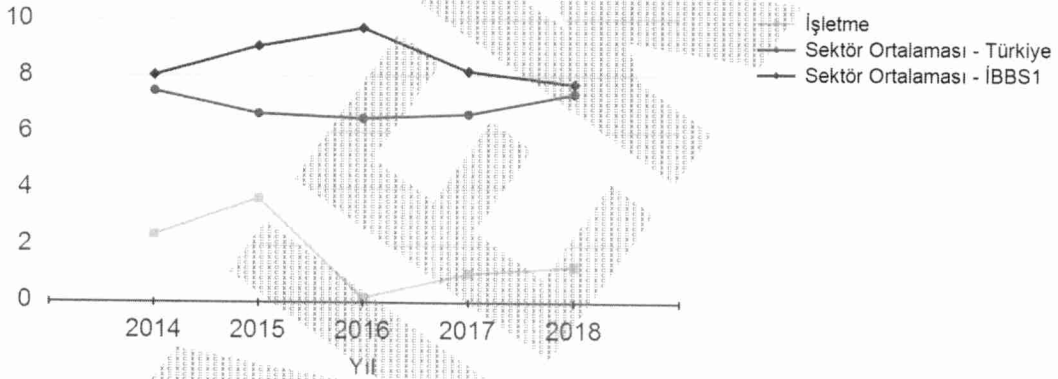
İşgücü Verimliliği: Net Satışlar / Çalışan Prim Gün Sayısı (4A)

GİB, SGK

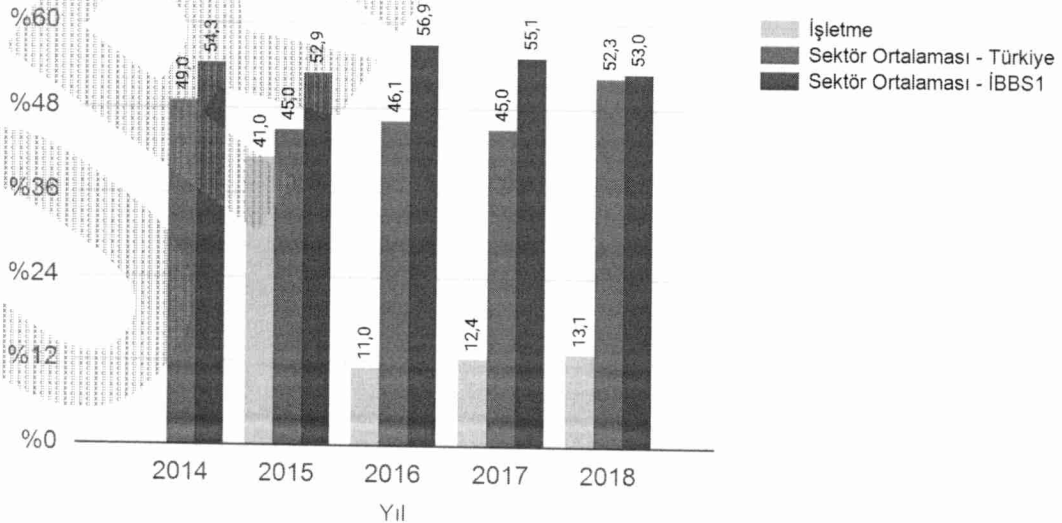
Yatırım Verimliliği: Net Satışlar / Maddi Duran Varlıklar

GİB

Kapasite Kullanım Oranı

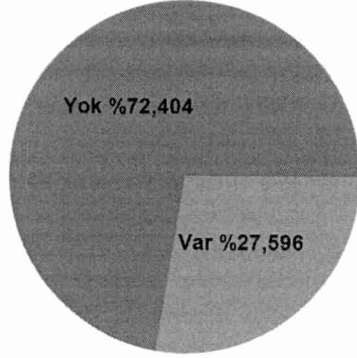
STB

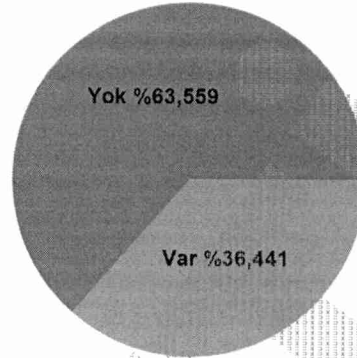
6. İHRACAT

İhracat Yapma Durumu

TB, 2014-2018

Türkiye

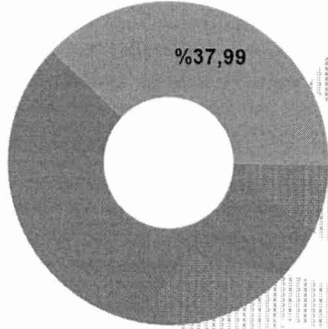
TR5 - Batı Anadolu

İşletme, 2014-2018 yılları itibariyle sektörde ihracat yapan işletmeler arasındadır.

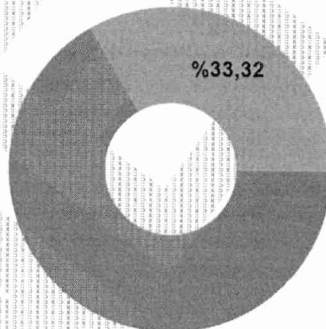
2014-2018 yılları itibariyle sektörünüzde ihracat yapan işletmelerin oranı: Türkiye genelinde %27,596; TR5 - Batı Anadolu bölgesinde %36,441

Yurt Dışı Satışların Toplam Satışlar İçinde Oranı

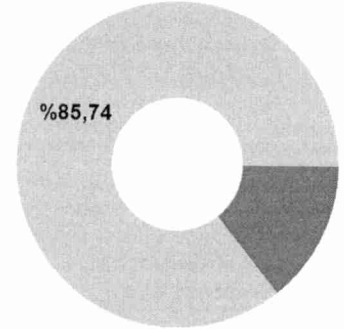
GİB, 2014-2018

Sektör Türkiye

Sektör TR5 - Batı Anadolu

İşletme

Toplam İhracat Tutarı

TB

TR Sıralama 5 / 93

TR5 - Batı Anadolu Sıralama 3 / 43

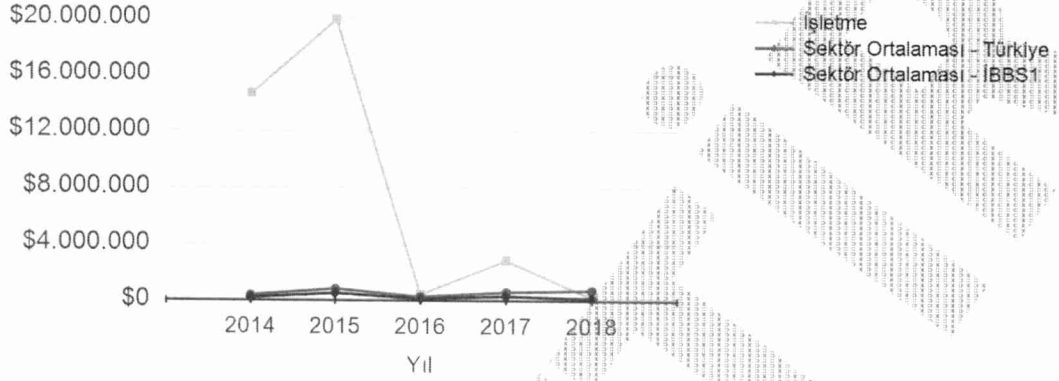
İşletme, 2014-2018 yılları itibariyle toplam ihracat tutarına göre Türkiye genelinde sektöründe ihracat yapan 93 işletme içinde 5. sıradadır.

İşletme, 2014-2018 yılları itibariyle toplam ihracat tutarına göre TR5 - Batı Anadolu bölgesinde sektöründe ihracat yapan 43 işletme içinde 3. sıradadır.

6. İHRACAT

Yıllar Bazında Toplam İhracat Tutarı

TB

İhracat Tutarına Göre Sektörün En Çok İhracat Yaptığı 5 Ülke

TB, 2014-2018

Ülke Adı	Toplam İhracat Tutarına Göre Payı	İşletmenin Payı*
SUDAN	%18,5	%32,26
IRAK	%10,11	
ÖZBEKİSTAN	%9,12	
LİBYA	%5,02	
CEZAYİR	%4,41	

*İşletmenizin ülkeye yapılan toplam ihracattaki payını göstermektedir. İşletmenin payının %0 olarak gösterilmesi işletmenin o ülkeye ihracatının bulunduğu ancak çok düşük miktarda olduğunu, boş olması ise işletmenin ülkeye ihracat yapmadığını göstermektedir.

İhracat Tutarına Göre İşletmenin En Çok İhracat Yaptığı 5 Ülke

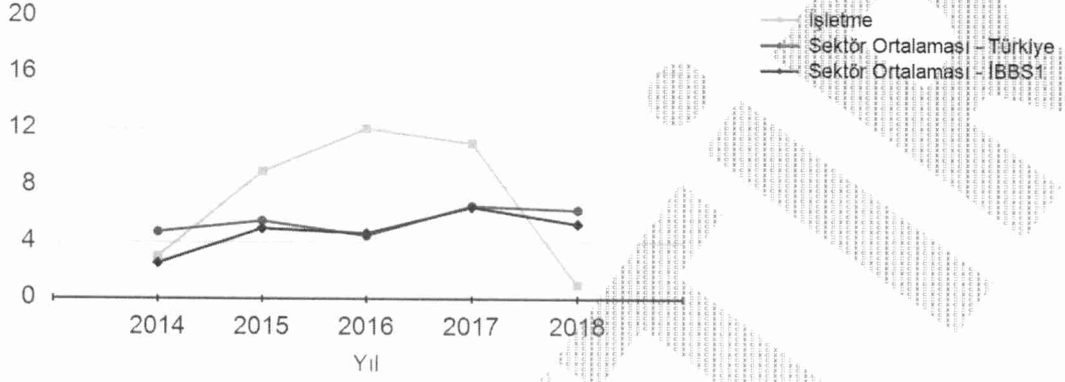
TB, 2014-2018

Ülke Adı	Toplam İhracat Tutarına Göre Payı
SUDAN	%90,2
ÜRDÜN	%7,14
BULGARİSTAN	%1,14
SUUDİ ARABİSTAN	%0,98
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	%0,22

6. İHRACAT

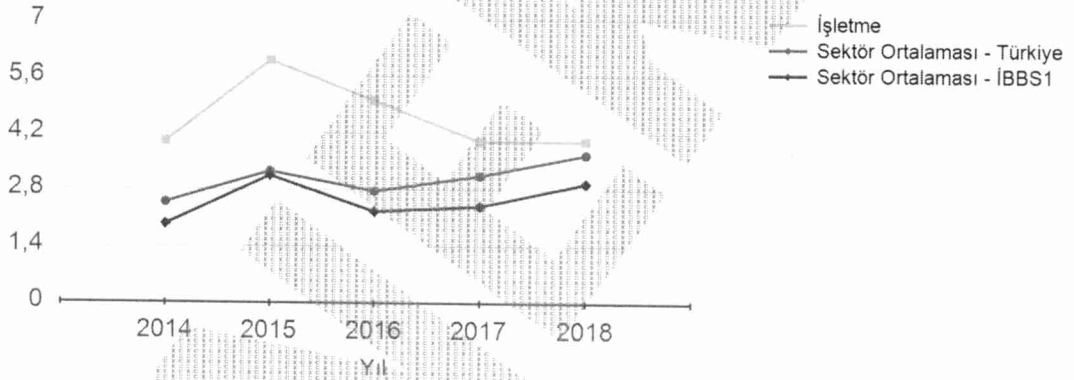
GTIP Koduna Göre Yıllar Bazında İhracatı Yapılan Ürün Türü Sayısı

TB

Yıllar Bazında İhracat Yapılan Ülke Sayısı

TB

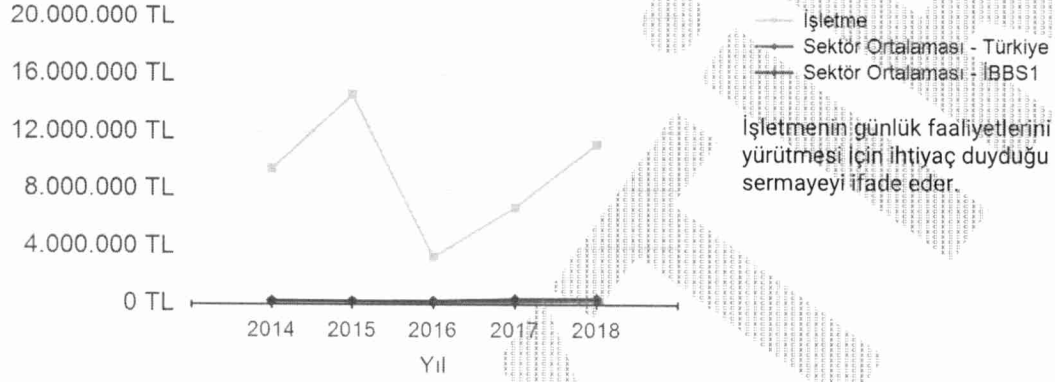

7.FİNANSMAN

Borç Ödeme Gücü

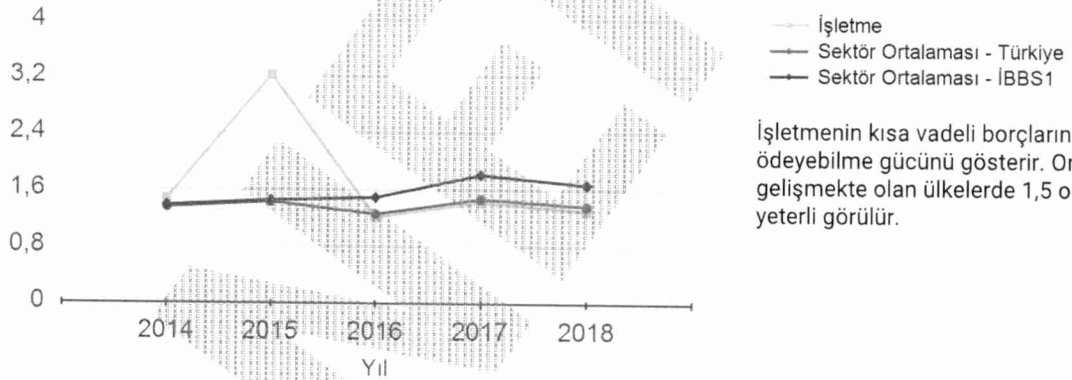
Net Çalışma Sermayesi

GİB

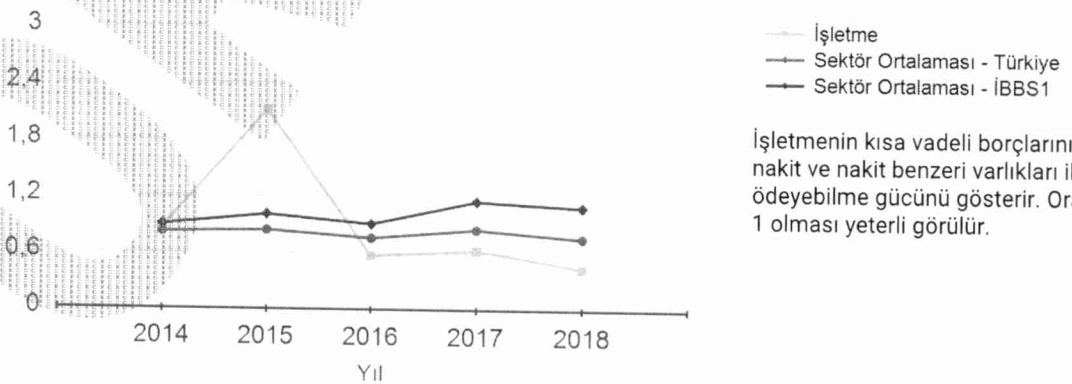
Cari Oran

GİB

Likidite Oranı (Asit-Test)

GİB

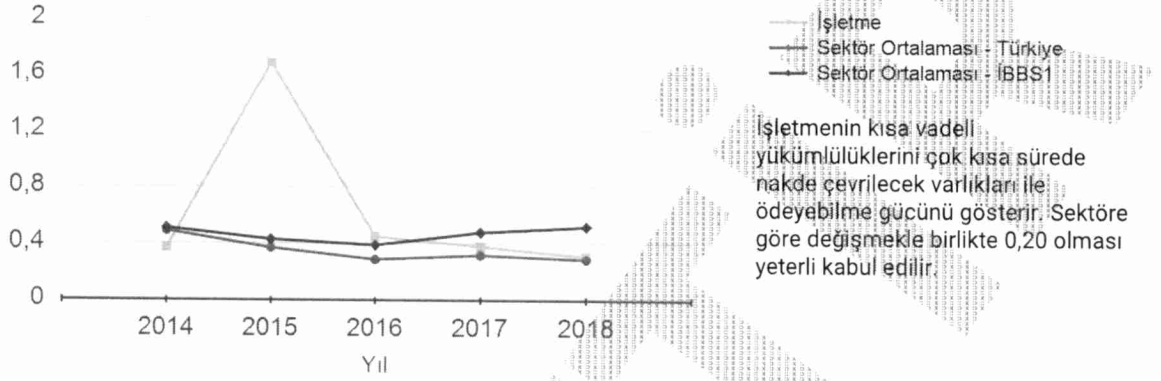

7.FİNANSMAN

Nakit Oran

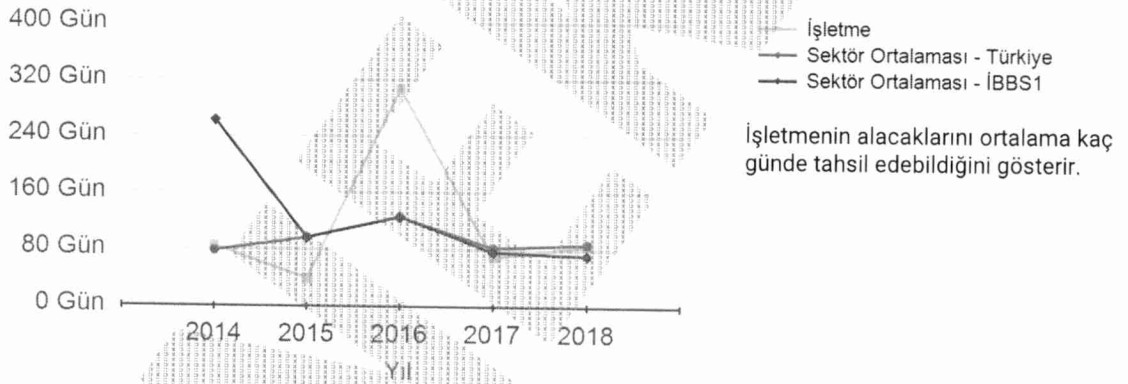
GİB

Varlıkların Etkin Kullanımı

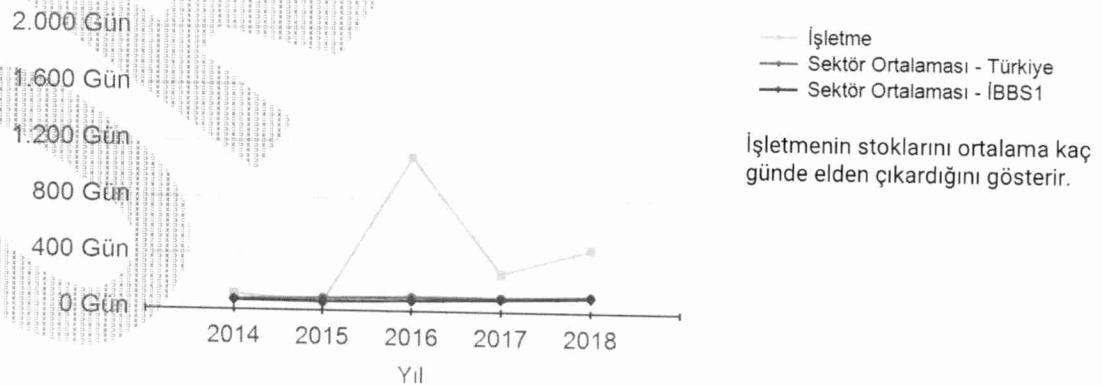
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)

GİB

Stokların Devir Süresi (Gün)

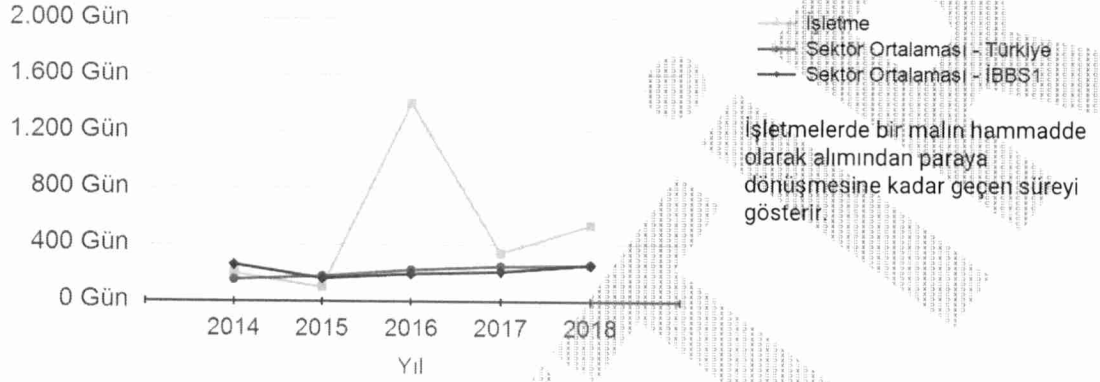
GİB

7.FİNANSMAN

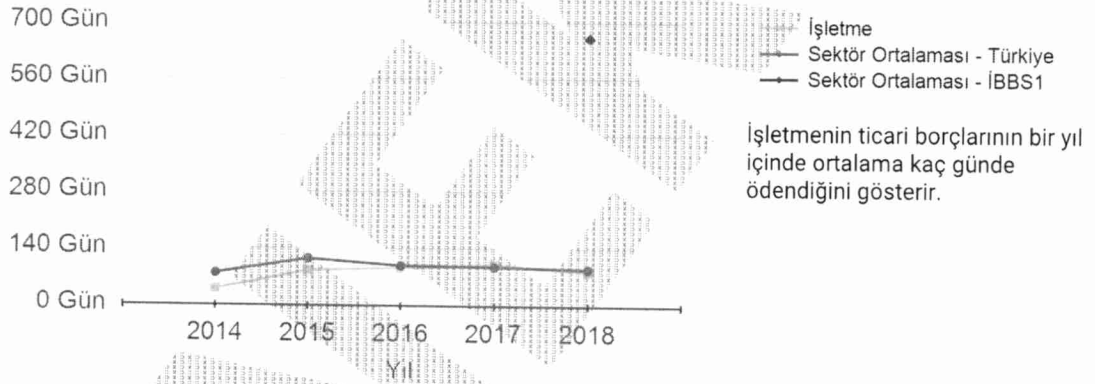
Nakde Dönüşüm Süresi (Gün)

GİB

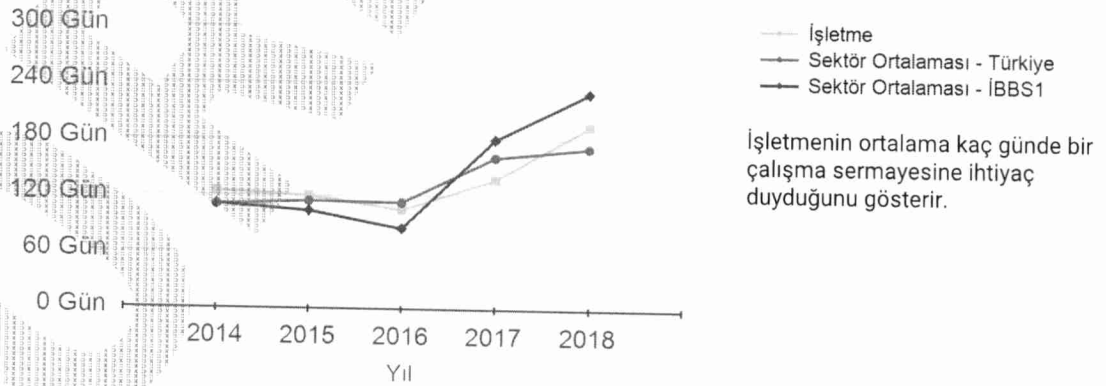
Ticari Borç Ödeme Süresi (Gün)

GİB

İşletme Sermayesi Gün Sayısı (Gün)

GİB

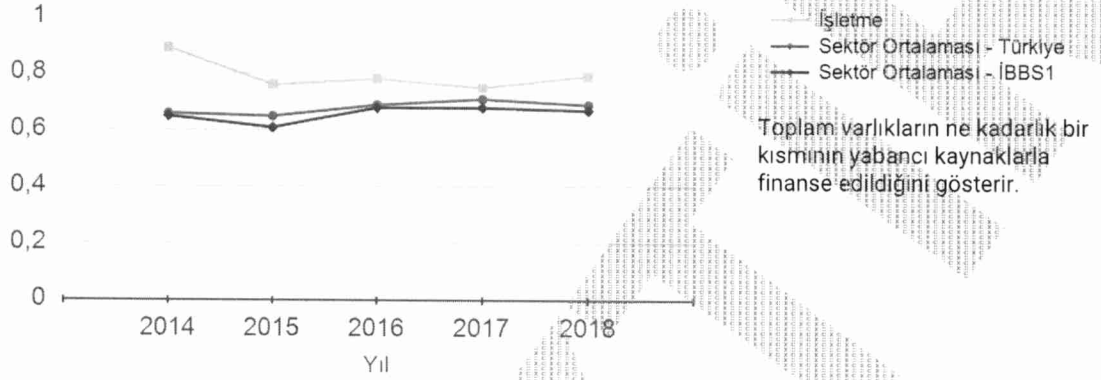

7.FİNANSMAN

Varlıklarını Hangi Kaynakla Finanse Ettiği

Kaldıraç Oranı

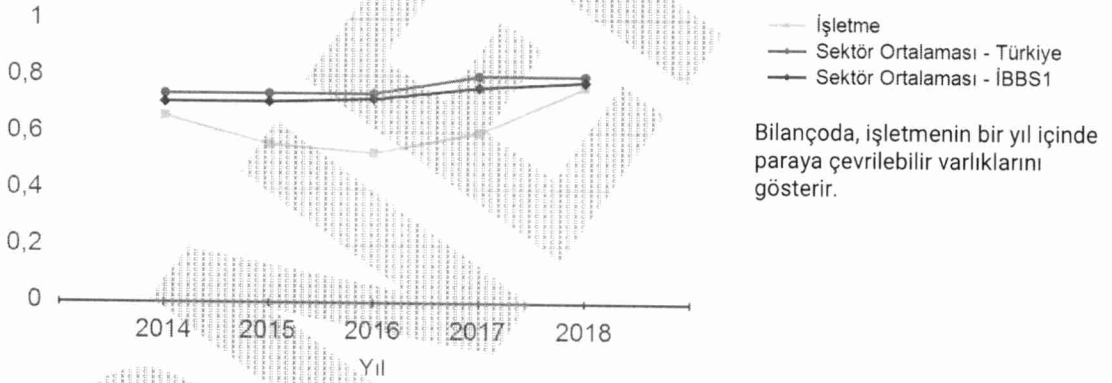
GİB

Varlık-Kaynak Yapısı

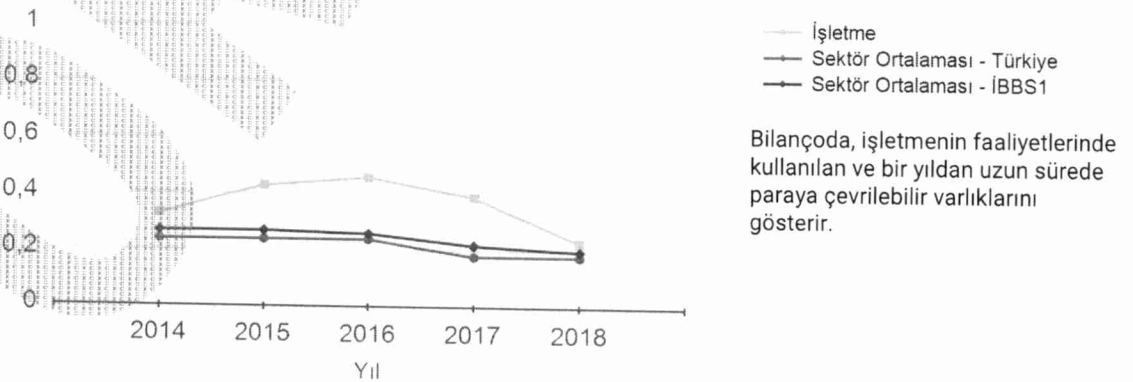
Dönen Varlıkların Aktif Toplam İçindeki Payı

GİB

Duran Varlıkların Aktif Toplam İçindeki Payı

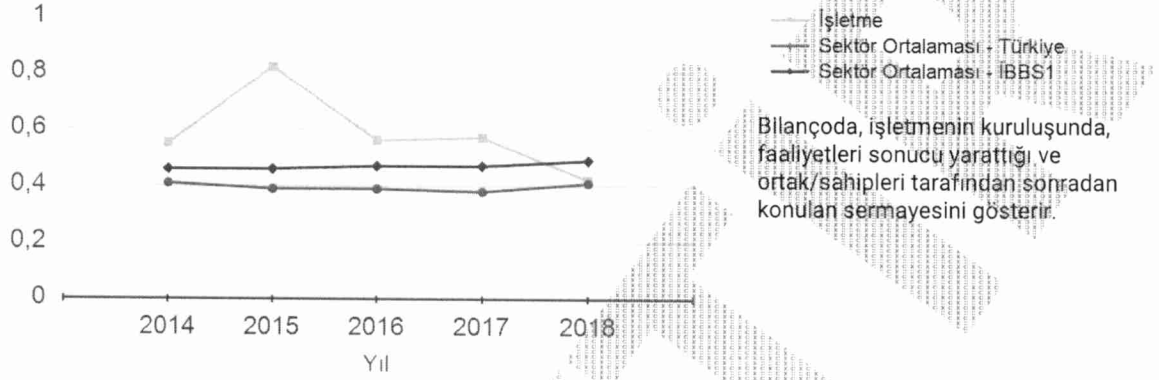
GİB

7.FİNANSMAN

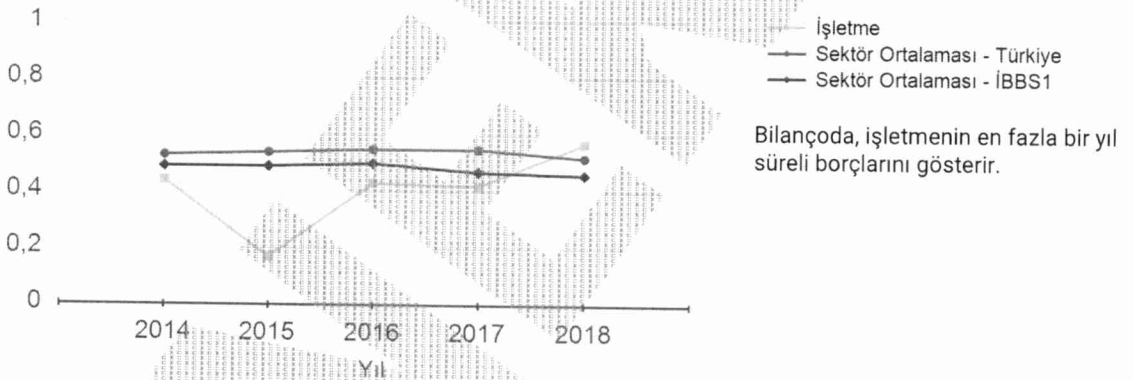
Özkaynakların Pasif Toplam İçindeki Payı

GİB

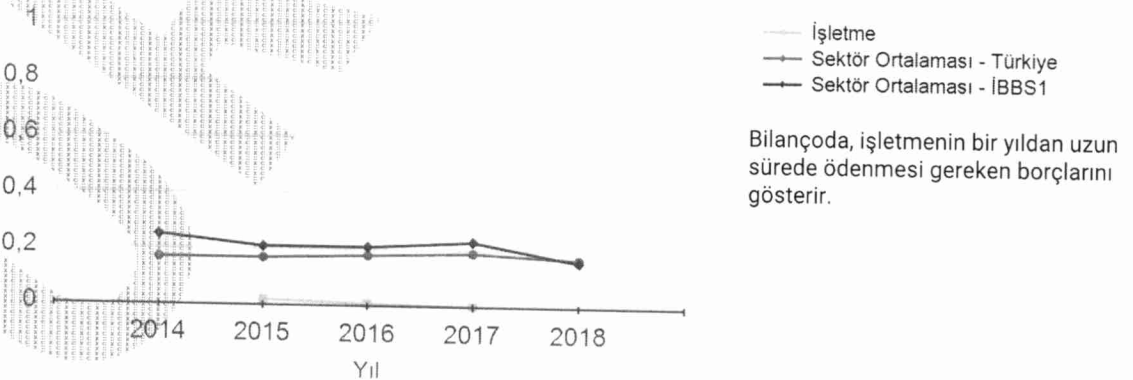
Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Pasif Toplam İçindeki Payı

GİB

Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Pasif Toplam İçindeki Payı

GİB

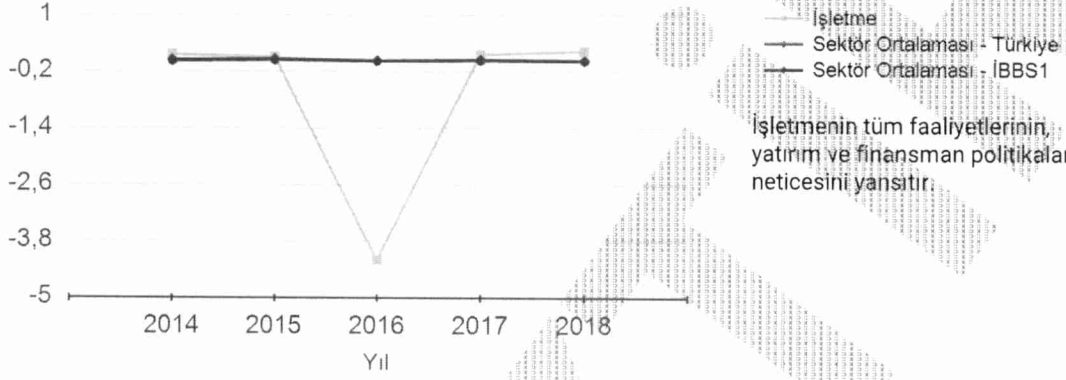

7.FİNANSMAN

Kârlılık Göstergeleri

Satışların Kârlılığı

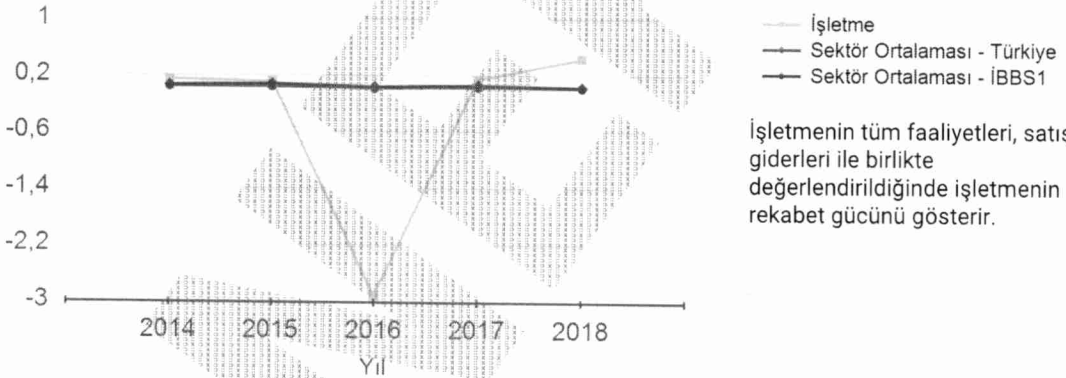
GİB

İşletmenin tüm faaliyetlerinin, yatırım ve finansman politikalarının neticesini yansıtır.

Faaliyet Kârlılığı

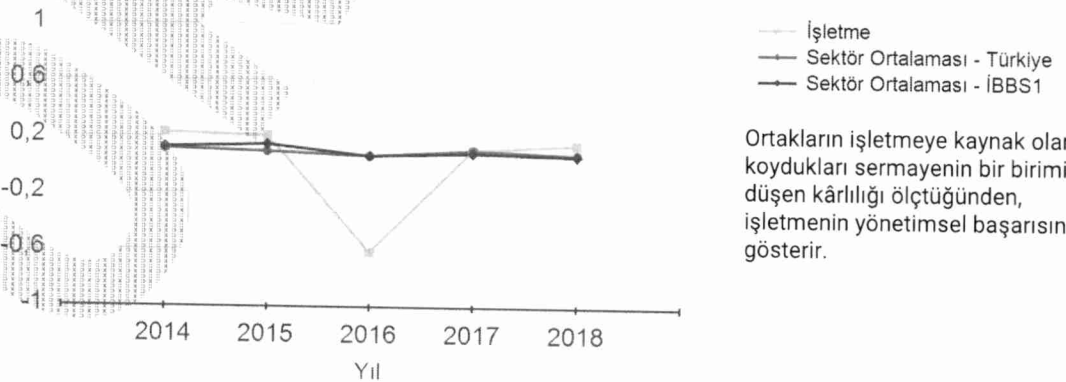
GİB

İşletmenin tüm faaliyetleri, satış giderleri ile birlikte değerlendirildiğinde işletmenin rekabet gücünü gösterir.

Özkaynak Kârlılığı

GİB

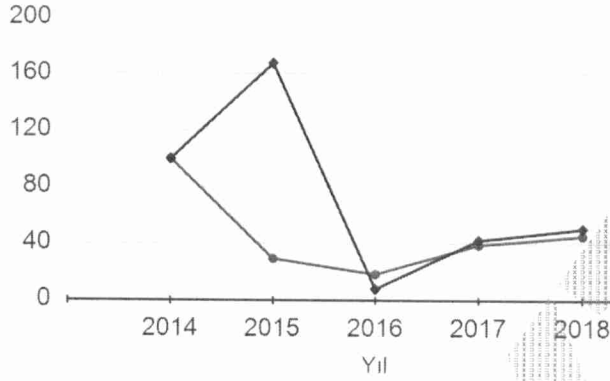
Ortakların işletmeye kaynak olarak koydukları sermayenin bir birimine düşen kârlılığı ölçtüğünden, işletmenin yönetsel başarısını gösterir.

7.FİNANSMAN

Büyüme-Küçülme Göstergeleri

Ticari Alacaklar ve Net Satışlar

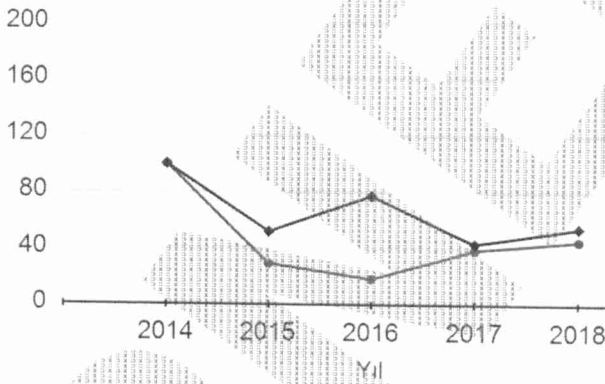
GİB

Başlangıç yılı 100 birim baz alınarak işletmenin yıllar itibariyle ticari alacakları ile net satışlarındaki değişimin karşılıklı etkileşimini gösterir.

Ticari Alacaklar ve Ticari Borçlar

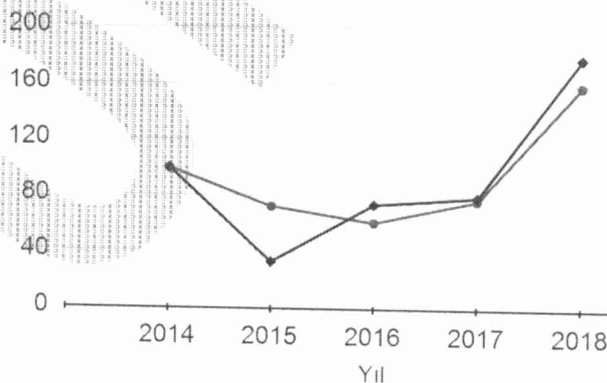
GİB

Başlangıç yılı 100 birim baz alınarak işletmenin yıllar itibariyle ticari alacakları ile ticari borçlarındaki değişimin karşılıklı etkileşimini gösterir.

Dönen Varlıklar ve Kısa Vadeli Kaynaklar

GİB

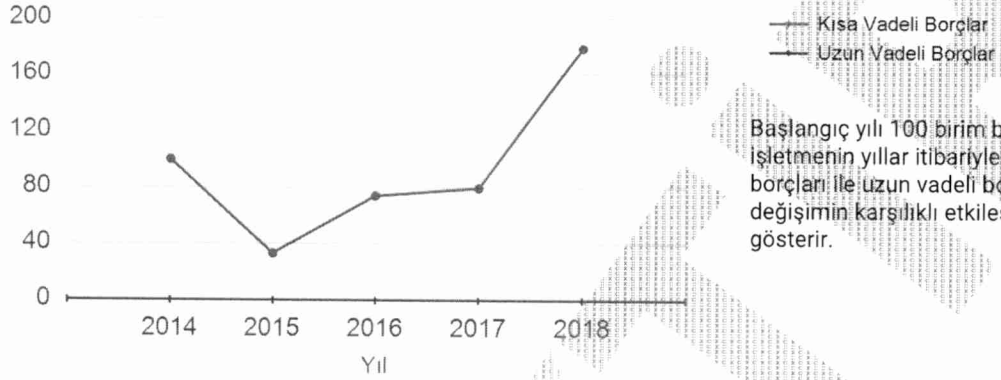

Başlangıç yılı 100 birim baz alınarak işletmenin yıllar itibariyle dönen varlıkları ile kısa vadeli borçlarındaki değişimin karşılıklı etkileşimini gösterir.

7.FİNANSMAN

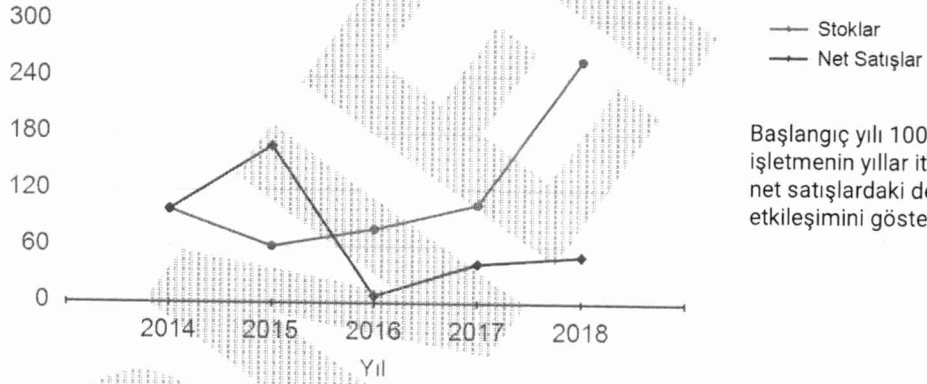
Kısa Vadeli Kaynaklar ve Uzun Vadeli Kaynaklar

GİB

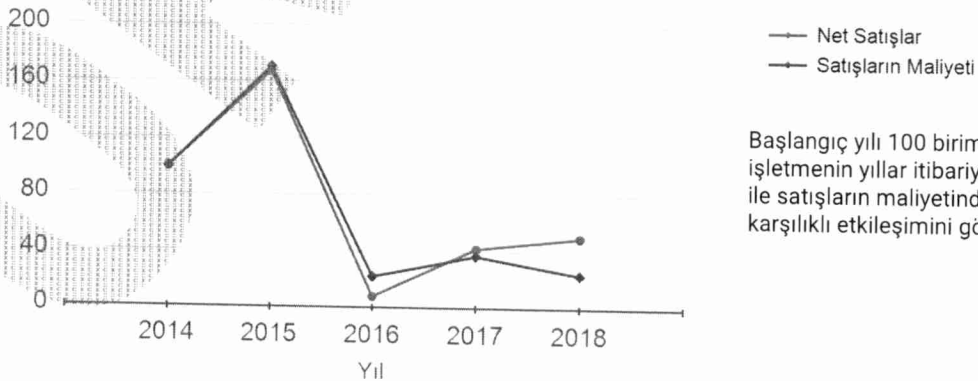
Stoklar ve Net Satışlar

GİB

Net Satışlar ve Satışların Maliyeti

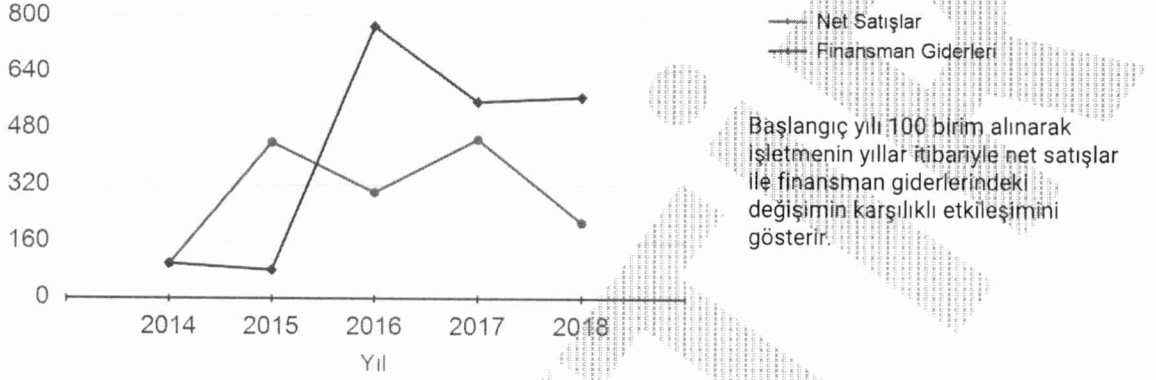
GİB

7.FİNANSMAN

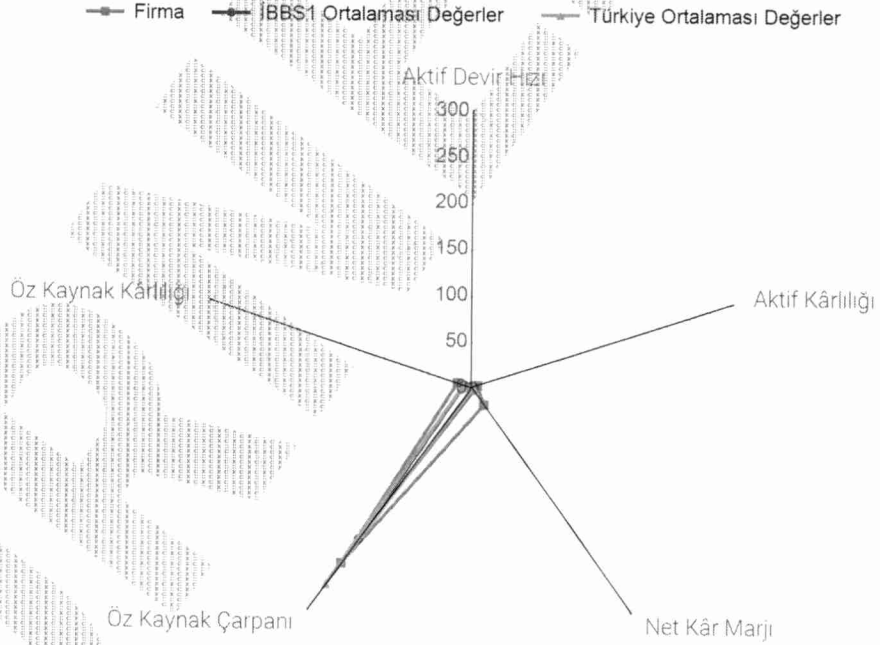
Net Satışlar ve Finansman Giderleri

GİB

Du Pont Analizi

GİB

Bu analiz, bir işletmenin karlılığını belirleyen oranlar arasındaki karşılıklı etkileri ve ilişkileri gösterir. Varlık devir hızı ile satışlar üzerinden net kar marjını bir araya getirmekte ve bu oranlar arasındaki etkileşimin bir işletmenin karlılığını nasıl belirlediğini gösterir.